

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแบบการ เรียนที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่องในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และหาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย กับแบบการ เรียนที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ตลอดจนค้นหาตัวพยากรณ์ ที่สามารถทำนายแบบการ เรียนที่พึงประสงค์ของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยมี ขั้นตอนดำเนินงานดังนี้

ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษายาบาลชั้นปีที่ 3 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ต่อเนื่อง 2 ปี เทียบเท่าปริญญาตรี) ในวิทยาลัยพยาบาล ของสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุขที่เปิดสอนหลักสูตรดังกล่าวมี จำนวนทั้งสิ้น 10 แห่ง และมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 921 คน

กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้การกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางที่ 2 ของ Taro Yamane โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน ไม่เกินร้อยละ 4 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ขนาดตัวอย่างประชากร 385 คน (อุทุมพร จามรมาน, 2532)

หาขนาดตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัย โดยคำนวณตามสัดส่วนของประชากรนักศึกษายาบาลในแต่ละวิทยาลัย เมื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละวิทยาลัยได้แล้วจึงสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (รายละเอียดชื่อวิทยาลัยพยาบาล จำนวนประชากร และตัวอย่างประชากร แสดงไว้ในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษายาบาลหลักสูตรต่อเนื่อง

วิทยาลัยพยาบาล	ประชากร	จำนวน นักศึกษาที่ เป็นตัวอย่าง ประชากร	จำนวน แบบสอบถาม ที่ส่งไป	จำนวน แบบสอบถาม ที่ได้รับคืน และสมบูรณ์	คิดเป็น ร้อยละ
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช	111	46	46	46	100
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตถ์	91	38	38	38	100
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง 1	103	43	43	43	100
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 1	101	43	43	43	100
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 2	58	24	24	24	100
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา	103	43	50	42	84
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์	90	38	40	38	95
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา	104	43	45	43	95.56
วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า	100	42	45	32	71.11
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม	60	25	30	25	83.33
รวม	921	385	404	374	92.57

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น

3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของนักศึกษาผู้ตอบ ได้แก่ อายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ การรับรู้ ต่อสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย 4 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีทั้งหมด 79 ข้อดังนี้

ด้านหลักสูตร มีจำนวน 16 ข้อ

ด้านอาจารย์ มีจำนวน 16 ข้อ

ด้านเพื่อน มีจำนวน 16 ข้อ

ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มีจำนวน 31 ข้อ

ลักษณะของคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว แต่ระดับมีค่าคะแนน ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เป็นจริงมาก ให้ 4 คะแนน

เป็นจริงปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เป็นจริงน้อย ให้ 2 คะแนน

เป็นจริงน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

หรือไม่เป็นจริงเลย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับแบบการเรียนที่พึงประสงค์ ใน 4 ด้าน ที่นักศึกษาปฏิบัติอยู่ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาและดัดแปลงมาจากแบบสอบถามแบบการเรียนของ แอนโทนี กราส์ซา และเซอร์ริล ไรซ์แมน ซึ่งแปลและเรียบเรียงไว้โดย ประโยชน์ คุปต์กาญจนากุล มีข้อความในทางบวกและลบ จำนวนทั้งหมด 60 ข้อ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 15 ข้อ

ข้อความในทางบวก ได้แก่ ข้อความที่ 1, 9, 17, 25, 33, 41, 45,

49, 53, 57

- ข้อความในทางลบ ได้แก่ ข้อความที่ 2, 10, 18, 26, 34
2. การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน 15 ข้อ
 ข้อความในทางบวก ได้แก่ ข้อความที่ 3, 11, 19, 27, 35, 42, 46,
 50, 54, 58
- ข้อความในทางลบ ได้แก่ ข้อความที่ 4, 12, 20, 28, 36
3. การค้นคว้าด้วยตนเองอย่างอิสระ 15 ข้อ
 ข้อความในทางบวก ได้แก่ ข้อความที่ 5, 13, 21, 29, 37, 43, 47,
 51, 55, 59
- ข้อความในทางลบ ได้แก่ ข้อความที่ 6, 14, 22, 30, 38
4. การแข่งขันกับตัวเองหรือระหว่างกลุ่ม 15 ข้อ
 ข้อความในทางบวก ได้แก่ ข้อความที่ 7, 15, 23, 31, 39, 44, 48,
 52, 56, 60
- ข้อความในทางลบ ได้แก่ ข้อความที่ 8, 16, 24, 32, 40

เกณฑ์การให้คะแนน

	<u>ข้อความในทางบวก</u>	<u>ข้อความในทางลบ</u>
เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้ามากที่สุด	ให้ 5 คะแนน	ให้ 1 คะแนน
เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้ามาก	ให้ 4 คะแนน	ให้ 2 คะแนน
เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้าปานกลาง	ให้ 3 คะแนน	ให้ 3 คะแนน
เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้าน้อย	ให้ 2 คะแนน	ให้ 4 คะแนน
เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้าน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน	ให้ 5 คะแนน
หรือไม่เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้าเลย		

ลักษณะของคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว
 แต่ละระดับมีค่าคะแนนดังนี้

- หมายเลข 5 หมายถึง เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้ามากที่สุด
- หมายเลข 4 หมายถึง เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้ามาก
- หมายเลข 3 หมายถึง เหมือนลักษณะการเรียนรู้ของข้าพเจ้าปานกลาง

หมายเลข 2	หมายถึง	เหมือนลักษณะการเรียนของข้าพเจ้าน้อย
หมายเลข 1	หมายถึง	เหมือนลักษณะการเรียนของข้าพเจ้าน้อยที่สุด หรือไม่เหมือนลักษณะการเรียนของข้าพเจ้าเลย

การแปลความหมายคะแนนของตัวแปร

<u>สภาพแวดล้อมในวิทยาลัย</u>	ใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเองและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้
ค่าคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง สภาพแวดล้อมเหมาะสมมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง สภาพแวดล้อมเหมาะสมมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง สภาพแวดล้อมเหมาะสมปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง สภาพแวดล้อมเหมาะสมน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม

<u>แบบการเรียนที่พึงประสงค์</u>	ใช้เกณฑ์การแบ่งคะแนนที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้นเองและปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00	หมายถึง มีแบบการเรียนที่พึงประสงค์ในระดับดีมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49	หมายถึง มีแบบการเรียนที่พึงประสงค์ในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49	หมายถึง มีแบบการเรียนที่พึงประสงค์ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49	หมายถึง มีแบบการเรียนที่พึงประสงค์ในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49	หมายถึง มีแบบการเรียนที่ไม่พึงประสงค์

คุณภาพของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาคุณภาพของเครื่องมือ โดย การหาความตรง และความเที่ยง มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. การหาความตรง

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน ซึ่งผ่านการแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน (รายชื่อในภาคผนวก ก) พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความชัดเจนและความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ เกณฑ์การให้คะแนนต่าง ๆ และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิตรงกัน ร้อยละ 80 ของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด แสดงว่าเครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษายาบาลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับตัวอย่างประชากร ที่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อูตรดิตถ์ จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาความเที่ยงของเครื่องมือในแต่ละตอนด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient of Alpha) ได้ค่าความเที่ยงดังนี้ (รายละเอียดการคำนวณอยู่ในภาคผนวก ข)

คำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย 4 ด้าน มีค่าความเที่ยง 0.95

คำถามเกี่ยวกับแบบการเรียนที่พึงประสงค์ 4 ด้าน มีค่าความเที่ยง 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิทยาลัยพยาบาลในสังกัด จากนั้นนำหนังสือขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล

จากสถาบันพัฒนากำลังคนด้านสาธารณสุข ส่งทางไปรษณีย์ ไปยังวิทยาลัยพยาบาลทั้ง 10 แห่ง หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามให้กับอาจารย์ที่เป็นผู้ช่วยเก็บรวบรวม พร้อมทั้งชี้แจงวิธีการเก็บข้อมูลโดยละเอียด และขอความร่วมมือจากอาจารย์ในการทำการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้ โดยผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง 5 แห่ง คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี 1 และ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ลำปาง วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ และได้รับคืนทางไปรษณีย์ 5 แห่ง คือ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ์ประสงค์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่ 14 มีนาคม 2538 ถึง 19 เมษายน 2538 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ 374 ฉบับ คิดเป็น 92.57 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistic package for social science/Personal computer) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของตัวอย่างประชากร คำนวณด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ จำแนกตาม อายุ ประสบการณ์การทำงาน สถานภาพสมรส และเกรดเฉลี่ย
2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสถานแวดล้อมในวิทยาลัย และคะแนนแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์
3. หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างสถานแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Coefficient) และทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ถ้าพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจึงแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) โดยใช้เกณฑ์เทียบระดับดังนี้ (สูนีย์ เหมะประสิทธิ์, 2536)

ค่าระหว่าง 0.75-1.00 มีค่าสัมพัทธ์ทิศทางบวกในระดับสูงยิ่ง

ค่าระหว่าง 0.50-0.74 มีค่าสัมพัทธ์ทิศทางบวกในระดับสูง

ค่าระหว่าง 0.25-0.49 มีค่าสัมพัทธ์ทิศทางบวกในระดับปานกลาง

ค่าเข้าใกล้ 0.00-0.24 มีค่าสัมพัทธ์ทิศทางบวกในระดับต่ำ

4. หาตัวพยากรณ์แบบการเรียนรู้ที่ฟังประสงค์ โดยมีสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย 4 ด้าน คือ หลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นตัวร่วมพยากรณ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างสภาพแวดล้อมในวิทยาลัยกับแบบการเรียนรู้ที่ฟังประสงค์

4.2 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณโดย F-test

4.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวทำนายโดย t-test

4.4 สร้างสมการพยากรณ์แบบการเรียนรู้ที่ฟังประสงค์ โดยมีสภาพแวดล้อมในวิทยาลัย 4 ด้าน คือ หลักสูตร อาจารย์ เพื่อน และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เป็นตัวร่วมพยากรณ์

4.5 คำนวณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error of Estimate)

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย